

BEROEP in CASSATIE door :

beklaag-

den, op 11 februari 2000, tegen alle
beschikkingen van het arrest ;

burgerrechtelijk

aansprakelijke partij, op 14 februari 2000,
tegen de beschikkingen van het arrest in
die mate dat de betichten werden veroordeeld
en burgerlijk aanspra-
kelijk werd gesteld voor de veroordelingen ;

ARREST

WIJ, ALBERT II,
KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
doen te weten :

Het Hof van Beroep zittende te Antwerpen, 9 e Kamer

rechtdoende in Correctionele zaken, verleent het volgende arrest :

Inzake van het Openbaar Ministerie

en van de burgerlijke partij :

vertegenwoordigd door de Vlaamse executieve ten verzoeken van de
Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening &
huisvesting, hiertoe aangewezen door het besluit van de Vlaamse
Executieve van 11 december 1985, tot aanwijzing van de leden van de
Vlaamse executieve, voor en namens wie verschijnt Meester
loco advocaat
woonstkiezende ter studie van voormeld advocaat, bij akte verleden
door onderzoeksrechter te op 17 augustus 1990 ;

- het onderzoek geopend zijnde ingevolge deze burgerlijke partij-
stelling -

- vertegenwoordigd door Mr. loco
Advocaat bij de balie ;

tegen :

1.

afgevaardigde-beheerder,
geboren te
wonende te

thans wonende te

- beklaagde - aanwezig ;

N° van het arrest

N° van het parket

stedenbouw
monumenten en
landschappen

2.

directeur,
geboren
wonende

- beklaagde - overleden zijnde ;

3.

directeur,
geboren
wonende

thans wonende

- beklaagde - aanwezig ;

4.

met zetel te

- burgerrechtelijk aansprakelijke partij -

- vertegenwoordigd door Mr. Advocaat bij de balie

* * *

BETICHT VAN :

In tusschen 20 december 1937 en 20 september 1938, op hiermee vermeldde data en/of in hiermee vermeldde periodes, de feiten de achtergrondverloopte en voortdurende uiting zijnde van eenzelfde zaak, het laatste feit overleed zijnde op 12 september 1938

DE EERSTE, DE TWEEDE EN DE DERDE

Hetzij door de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks te hebben meegewerkt, hetzij door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp te hebben verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder hun bijstand niet had kunnen worden gepleegd.

A. In meerdere malen, op niet nader te bepalen data, tussen 1 maart 1938 en 1 januari 1939

Bij inbreuk op de artikelen 1, 2, 7, 11 en 13 van het decreet van 3 maart 1973 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de artikelen 1 en 2 van het K.B. van 6 december 1973 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en de stads- en dorpsgezichten, thans het Besluit van de Vlaamse Regering dd. 17 november 1973 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (B.S. 10.3.74) als eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, nl. het gekadastraad als sectie

eigendom van verzuid te hebben de hierna bij KB bepaalde algemene en specifieke voorschriften na te leven met betrekking tot de instandhouding en het onderhoud van voor bescherming vatbare of beschermde onroerende goederen, nl.:

1°. Inbreuk op art. 2.11 van het KB van 31 augustus 1977 houdende de rangschikking als monument van het

stelliende behoudens geldig verleende machtiging is het verboden op de hogervermelde percelen werken uit te voeren vermeld in art. 44 van het van 12 maart 1962 houdende organisatie van de stedelijke ordening en de stedenbouw in casu het plaatsen van een lastlift in de hoektoren van het gelijkvloers; het uitbreken van de muur tussen de 2 verrekken op het gelijkvloers; het verhogen van de vloeren op de verdieping; het plaatsen of verplaatsen van binnenmuren; het uitbreken van de kapel in een der hoektorentjes; het ombouwen van een woonkamer tot gescheiden toiletten; het verbouwen van de keider tot keuken

2°. Inbreuk op artikel 2.21 van het KB van 31 augustus

1977 stelliende behoudens geldig verleende machtiging is het verboden de ordonnantie en het uitzicht van de percelen en van de zich erop bevindende onroerende goederen te wijzigen in casu om, door het verwijderen op het gelijkvloers van alle originele muurbespanningen, het verwijderen op de verdieping van alle planken- en parketvloeren en vervangen door een betonnen vloer of een chape en het inbrengen van een badkamer, het plaatsen van een lastlift in de hoektoren van het gelijkvloers, het uitbreken van de muur tussen de 2 verrekken op het gelijkvloers, het verhogen van de vloeren op de verdieping, het plaatsen of verplaatsen van binnenmuren, het uitbreken van de kapel in een der hoektorentjes, het ombouwen van een woonkamer tot gescheiden toiletten, het verbouwen van de keider tot keuken

30. inbreuk op artikel 2 van het KB van 6 december 1976 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van de monumenten en stads- en dorpsgezichten (B.S. 26.2.77) stellende de eigenaar van een monument of van een ander omringend goed, dat deel uitmaakt van een stads- of dorpsgezicht, is verplicht zorg te dragen voor de instandhouding en het onderhoud in casu door het uitvoeren van de onder punt 1, 2 en 4 vermelde werken

40. inbreuk artikel 4 van het KB van 6 december 1976 stellende het zandstralen is altijd verboden in casu het zandstralen van zuilen van de gaanderij op de binnenkoer van het kasteel

B. Bij inbreuk op de artikelen 44, 64, 65 en 69 der wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, gewijzigd bij de artikelen 4, 20, 21 en 25 der wet van 22 december 1970, zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen, op de hierna vermelde percelen van omringende goederen gelegen te en omvattende

van dan af tot 19 september 1994 te hebben instandgehouden

- a. een reliëfwijziging door het aanbrengen van een ophoging bestaande uit aarde, steenslag en kiezel over een oppervlakte van circa 40m x 20m x 1mH
- b. het aanleggen van naar de afslagzone over een lengte van circa 30m x 1m x 1m H.
- c. een overdekte opslagplaats (driving range) van 19m x 5 m x H3,58 m uit hout en afgedekte met een pannendak
- d. een bergplaats van 4,28 m x 3,30 m x H. 2,80 m uit hout en afgedekt met een pannendak
- e. een belonverharding van 20m x 1m
- f. een afsluiting bestaande uit metalen palen (6m. H.) met vangnetten

2. op het perceel kadastraal bekend onder sectie

a. een vijver

3. op het perceel kadastraal bekend onder sectie

h. een reliëfwijziging door het uitvoeren van ophogingswerken langs

4.

i. verbouwingswerken aan zoals o.m. het plaatsen van een lastlift in de hoektoren van het gelijkvloers, het uitbreken van de muur tussen de 2 vertrekken op het gelijkvloers, het verhogen van de vloeren op de verdieping, het plaatsen of

- verplaatsen van binnenmuren, het uitbreken van de
bijkapel in één der hoektorentjes, het ombouwen van
een woonkamer tot gescheiden toiletten, het
verbouwen van de kelder tot keuken
- j. gebruikwijziging van de hoofdfunctie van het
gebouw gelegen in een bosgebied naar een hotel met
restaurant, bars en vergaderruimtes

C. in weerdere zaken, op niet hoger is bepaald date later 20
december 1982 en 1 januari 1991

Hij inbrengt op de artikelen 6, 21.2°, 22 en 23 van de wet van
7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen,
aangevuld en gewijzigd bij het decreet van 13 juli 1972 en
het decreet van 3 maart 1978 tot bescherming van monumenten
en stads- en dorpsgezichten, werken te hebben ondernomen
welke verboden zijn bij het Koninklijk Besluit tot
rangschikking van een landschap, in casu het K.B. van 23
maart 1977 tot rangschikking van het landschap gevormd door
omgeving van het en meer bepaald de hierna
vermelde verbodsbepalingen van dit besluit te hebben
overtreden door het uitvoeren van hierna vermelde werken, en

vervolgd te

namelijk:

1. artikel 21 stellende behoudens toelating is het verboden
het oprichten van een gebouw of een constructie of het
plaatsen van een inrichting, zelfs uit niet duurzame
materialen, die in de grond is ingebouwd, aan de grond is
bevestigd of op de grond steun vindt ten behoeve van de
stabiliteit, en bestemd is om er ter plaatse te blijven
staan, ook al kan zij uit elkaar genomen worden
 - a. door op de percelen kadastraal gekend onder sectie A
de aanzet voor een
hoogspanningspost bestaande uit een meetpost en een
transformator te hebben opgericht
 - b. door op het perceel kadastraal gekend onder sectie A
om. 118 een reeks metalen palen (5m H.) met vangnetten
te hebben geplaatst
2. artikel 21B stellende behoudens toelating is het verboden
bovengrondse of ondergrondse leidingen te plaatsen door de
de percelen kadastraal gekend onder sectie
en 118a doorheen een bestaand overhard pad in
het parkings ondergrondse leidingen te hebben aangelegd
3. artikel 21C stellende behoudens toelating is het verboden
om het even welk werk dat de aard van de grond, het
uitzicht van het terrein of het hydrografisch net zou
kunnen wijzigen,
 - a. op de percelen kadastraal gekend onder sectie
door het ophogen met grond over de gehele
breedte van de percelen over een lengte van 20 meter en
hoogte van 1 m.
 - b. door op het perceel kadastraal gekend onder sectie
een vijver te hebben aangelegd
4. artikel 21D stellende behoudens toelating is het verboden
de bomen enige bewerking te laten ondergaan waardoor hun
leefbaarheid of verdere groei in het gedrang worden
gebracht, nl. door op de percelen kadastraal gekend onder
sectie A de illegale aanhoring met grond
uitgevoerd te hebben tot tegen of rond 5 van de historisch
waardevolle hoogstammige Taxusbomen.

De vierde gedagvaard om zich met de eerste, tweede en derde burgerlijk verantwoordelijk
te horen verklaren voor de veroordelingen tot de kosten hoofdens de tenlasteleggingen
ingevolge de artikelen 162 en 194 van het Wetboek van Strafvordering die zullen uit-
gesproken worden ten laste van de verdachten, zijn/haar bestuurders, beheerders,
organen, aangestelden of lasthebbers die de misdrijven begaan hebben in de uitoefening
van het ambt waarmee zij belast waren.

Gezien het bewijs van overschrijving van de dagvaarding van
beklaagden door de bewaarder der Hypotheken te

Gezien het bewijs van overschrijving van de dagvaarding van
beklaagden door de bewaarder der Hypotheken te

Gezien het bewijs van overschrijving van de dagvaarding van
beklaagden door de bewaarder der Hypotheken te

* * *

Gelet op de hogere beroepen ingesteld op :

- 6 november 1996 door de beklaagden
en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij en dit tegen al de beschikkingen van het vonnis behoudens wat de verleende vrijspraken betreft,
- 8 november 1996 door het Openbaar Ministerie tegen voornoemde beklaagden en burgerrechtelijk aansprakelijke partij tegen al de beschikkingen van het vonnis op strafrechtelijk gebied,

tegen het vonnis op tegenspraak uitgesproken op **25 OKTOBER 1996** door de 8 C kamer (drie rechters) van de rechtbank van eerste aanleg te **ANTWERPEN** dewelke, recht doende in correctionele zaken, besliste als volgt :

Spreekt eerste, tweede en derde beklaagde vrij voor de tenlasteleggingen :
A1,2 voorwat betreft het verbouwen van de kelder tot keuken, A3 voorwat betreft het uitvoeren van de werken vermeld onder punt 4, A4, B1a, b, c, d, en e en B3;

VEROORDEELT eerste, tweede en derde beklaagde :

voor de vermengde feiten A1, 2, -uitgezonderd wat betreft het verbouwen van de kelder tot keuken-, A3- uitgezonderd wat betreft het uitvoeren van de werken vermeld onder punt 4, B1f, B2g, B4i en j, C1a en b, C2, C3a en b, C4 :

elk tot een hoofdgevangenisstraf van **EEN MAAND**
en
elk tot een geldboete van **VIJFDUIZEND FRANK**

Aangezien eerste, tweede en derde veroordeelde vroeger geen enkele veroordeling tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan twaalf maanden hebben opgelopen;
dat in die omstandigheden een genademaatregel van aard is om de verbetering van deze veroordeelden te doen verhopen;

Beveelt dat bij toepassing en binnen de perken van artikel 8 der wet van 29 juni 1964, gewijzigd door artikel 4 van de wet van 10 februari 1994, de tenuitvoerlegging van de hoofdgevangenisstraffen uitgesproken ten laste van eerste, tweede en derde veroordeelde, wordt uitgesteld voor een termijn van DRIE jaar vanaf heden.

Verplicht elke veroordeelde, als bijdrage voor de financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, tot het betalen van een bijdrage van tien frank, bij toepassing van artikel 1 van de wet van 5 maart 1952, gewijzigd door de wet van 24 december 1993, vermeerderd met 1990 decimes per frank, en gebracht op telkens tweeduizend frank.

Verplicht elke veroordeelde tot betaling van 1/3 van de kosten van het geding belopende 11.246,- frank en, bij toepassing van artikel 91 van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950, gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 23 december 1993, elk tot een vergoeding van duizend frank.

Zegt dat bij toepassing van artikel 1 der wet van 5 maart 1952, gewijzigd door de wet van 24.12.1993 de geldboeten vermeerderd zijn met 1490 decimes per frank, zodat die geldboeten elk 750.000,- frank bedragen;

Bepaalt de duur van de gevangenisstraf waardoor de geldboeten vervangen kunnen worden, bij gebrek aan betaling binnen een termijn vermeld in artikel 40 van het strafwetboek, op drie maanden voor elke geldboete van 5.000,- frank;

Beveelt dat de plaatsen in hun oorspronkelijk staat zullen hersteld worden zoals bepaald in de dagvaarding in zoverre de tenlasteleggingen bewezen zijn, binnen een termijn van ZES MAANDEN na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig vonnis, onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 frank per dag vertraging en dat de gemachtigde ambtenaar, in geval het vonnis niet wordt ten uitvoer gelegd, van ambtswege in de uitvoering ervan kan voorzien;

Machtigt de gemachtigde ambtenaar de van de herstelling van de plaats afkomende

materialen en voorwerpen te verkopen, te vervoeren, op te slaan en te vernietigen op een door haar gekozen plaats;

Zegt voor recht dat de veroordeelden gehouden is alle uitvoeringskosten, vermindert met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, begroot en invorderbaar verklaard door de beslagrechter;

Verklaart vierde gedaagde burgerlijk aansprakelijk voor de veroordelingen tot de kosten hoofdens de tenlasteleggingen ingevolge de artikelen 162 en 194 van het wetboek van Strafvordering die zullen uitgesproken worden ten laste van de eerste, tweede en derde beklaagde, zijn bestuurders, beheerders, organen, aangestelden of lasthebbers die de misdrijven begaan hebben in de uitoefening van het ambt waarmee zij belast waren;

Rechtsdoende over de vordering van de burgerlijke partij:

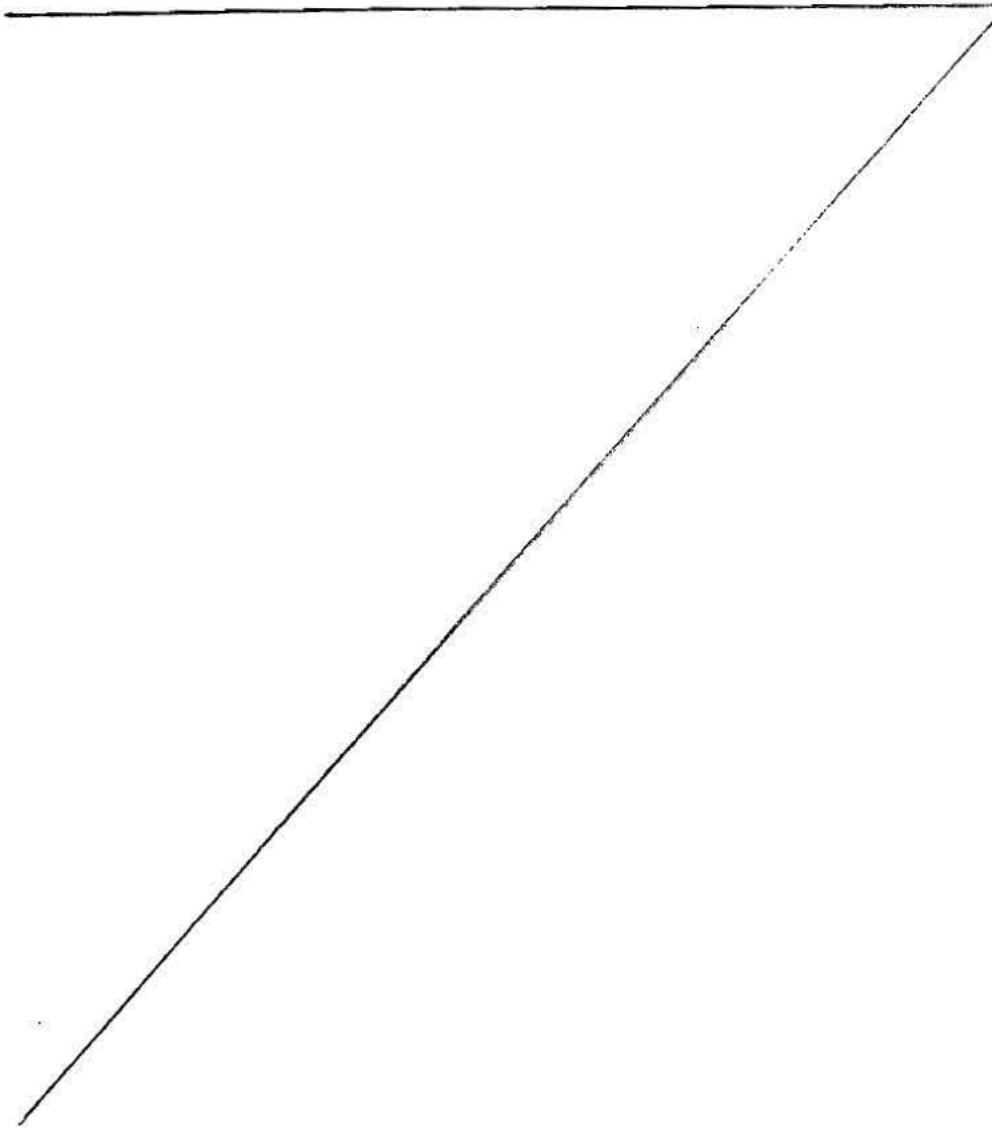
Verklaart de eis ontvankelijk en gegrond als volgt:

Beveelt dat de plaatsen in hun oorspronkelijk staat zullen hersteld worden zoals bepaald in de dagvaarding in zoverre de tenlasteleggingen bewezen zijn, binnen een termijn van ZES MAANDEN na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig vonnis, onder verbeuring van een dwangsom van 10.000 frank per dag vertraging en dat in geval het vonnis niet wordt ten uitvoer gelegd, van ambtswege in de uitvoering ervan kan voorzien;

Machtigt het de van de herstelling van de plaats afkomende materialen en voorwerpen te verkopen, te vervoeren, op te slaan en te vernietigen op een door haar gekozen plaats;

Zegt voor recht dat de veroordeelden gehouden zijn alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, begroot en invorderbaar verklaard door de beslagrechter;

* * *

Gehoord het verslag gedaan door de
Raadsheer;

Gehoord de burgerlijke partij in haar middelen
ontwikkeld door loco
Advocaat bij de balie te ;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn
vorderingen ;

Gehoord de beklaagden
in hun middelen van verdediging
ontwikkeld door Mr. Advocaat bij de
balie ;

Gehoord de burgerrechtelijk aansprakelijke
partij in haar middelen van
verdediging ontwikkeld door Mr.
Advocaat bij de balie ;

Gelet op de ter terechtzitting van het Hof d.d.
6 oktober 1999 neergelegde conclusies ;

Overwegende dat de hogere beroepen van de
beklaagden, gedaagde en van
het openbaar ministerie, regelmatig naar vorm en
termijn, ontvankelijk zijn ;

o o o o o o o o o o

Overwegende dat uit een kopie van een
overlijdensakte afgeleverd door de Ambtenaar van
de Burgerlijke Stand der Gemeente blijkt
dat beklaagde op
overleden is en de strafvordering
opzichtens hem vervallen is ;

o o o o o o o o o o

Overwegende dat noch artikel 6.1 E.V.R.M., noch enige andere bepaling van het verdrag of van de nationale wet de gevolgen aangeeft die dienen verbonden te worden aan de vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden ;

Dat de gevolgen van een eventuele overschrijding van de redelijke termijn moeten worden beoordeeld uit het oogpunt van het bewijs van de feiten, enerzijds, en van de aan die feiten te verbinden sanctie, anderzijds ;

Overwegende dat het begrip "redelijke termijn" niet in abstracto maar wel in het licht van de gegevens van iedere zaak moet worden beoordeeld, rekening houdend met de belangen van de verdachte of beklaagde enerzijds en met de ernst van de onderzochte feiten en de moeilijkheden van het onderzoek anderzijds ;

Overwegende dat beklaagden terecht aanvoeren dat te dezen de procesgang lang heeft geduurd ;

Overwegende dat in casu evenwel niet blijkt dat de duur van het proces de bewijslevering heeft aangetast, zodat de schending van de redelijke termijn geen invloed heeft op deze bewijslevering of de ontvankelijkheid van de strafvordering ;

Overwegende dat de duur van het onderzoek en van het proces wel één van de elementen is, die bij de keuze van de straffen en het bepalen van de strafmaat, in acht wordt genomen ;

oooooooooooo

Overwegende dat beklaagden inroepen dat de vervolging zou dienen te worden geschorst tot wanneer de Raad van State uitspraak zou hebben gedaan over hun beroep tot nietigverklaring tegen de beslissing waardoor de weigering van hun bouwvergunning werd bevestigd ;

Dat zij met name voorhouden dat de uitspraak van de Raad van State eveneens betrekking heeft op de vergunningsplicht voor de uitgevoerde werken ;

Overwegende dat enerzijds niet wordt betwist dat de werken, die het voorwerp uitmaken van de tenlasteleggingen, uitgevoerd werden zonder dat hiervoor een vergunning werd aangevraagd, zodat interne of externe wettigheid van de weigeringsbeslissing geen invloed uitoefent op het al dan niet bestaan van het misdrijf ;

Dat de eventuele beslissing van de Raad van State hieraan geen afbreuk kan doen ;

Overwegende dat anderzijds de betwisting met betrekking tot de vergunningsplicht geen prejudiciëel geschil uitmaakt, doch integendeel door de strafrechter moet worden beslecht ;

Overwegende dat door beklaagden tenslotte geen enkel concreet gegeven wordt voorgelegd waaruit zou blijken dat er een mogelijke regularisatie van de uitgevoerde werken zou kunnen verwacht worden ;

Overwegende dat er geen reden voorhanden is om de behandeling van de strafvordering of van de herstellvordering te schorsen ;

o o o o o o o o o o o o o o o

Overwegende dat eerste beklaagde op 1 augustus 1989 benoemd werd tot afgevaardigd bestuurder van de _____ die op 29 september 1989 eigenaar werd van het _____ van circa 70 ha ;

Overwegende dat tweede beklaagde via de _____ sedert dezelfde datum hoofdaandeelhouder en medebeheerder van de _____ werd ;

Overwegende dat van februari 1990 tot december 1990 aan het _____ bouwwerken werden uitgevoerd ;

Dat eerste beklaagde op 24 oktober 1991
verklaarde dat deze werken gebeurden in opdracht
van hem zelf, en/of tweede
beklaagde ;

Dat voormeld bij koninklijk
besluit d.d. 31 augustus 1977 als monument werd
gerangschikt, terwijl de omgeving als landschap
gerangschikt werd bij koninklijk besluit d.d. 23
maart 1977 ;

o o o o o o o o o o o o o o o o

Met betrekking tot de tenlastelegging A. :

A.1° :

Overwegende dat door de stukken van het dossier
en het onderzoek ter zitting niet wordt bewezen
dat het plaatsen van een lastlift in de
hoektoren, het uitbreken van de muur tussen twee
vertrekken, het verhogen van de vloeren op de
verdieping, het verplaatsen van binnenmuren, het
ombouwen van een "woonkamer" tot gescheiden
toiletten en het verbouwen van de kelder tot
keuken, zoals vermeld in de tenlastelegging,
vergunningsplichtige bouwwerken uitmaakten ;

Dat anderzijds niet is bewezen dat een kapel in
één der hoektorentjes werd uitgebroken ;

Dat de schuld van beklaagden aan de feiten van
deze tenlastelegging niet bewezen is ;

A.2°

Overwegende dat art. 2.2. van het
rangschikkingsbesluit dd. 31 augustus 1977
bepaalt dat, behoudens machtiging, het verboden
is de ordonnantie en het uitzicht van de
percelen en van de zich erop bevindende
onroerende goederen te wijzigen ;

Overwegende dat uit het onderzoek is gebleken
dat bij de hogervermelde bouwwerken alle
originele muurbespanningen op het gelijkvloers,
alsook de planken- en parketvloeren op de
verdieping werden verwijderd, een badkamer werd

ingebracht, een lastlift geplaatst, een muur uitgebroken, vloeren verhoogd, binnenmuren verplaatst een altaar en podium uitgebroken, een woonkamer omgebouwd tot gescheiden toiletten en een kelder verbouwd tot keuken ;

Overwegende dat al deze werken het uitzicht van het kasteel hebben gewijzigd ;

Dat het verbod om zulks te doen niet is beperkt tot het uitwendig uitzicht ;

Overwegende dat deze werken niet konden worden uitgevoerd zonder dat beide beklaagden hiervoor daadwerkelijk opdracht en toestemming verleenden, ook al verbleven zij in de periode van de uitvoering der werken in

Dat zij beiden als daders of mededaders aan het overtreden van voormeld verbod hebben deelgenomen ;

Overwegende dat beklaagden zich op geen noodtoestand kunnen beroepen nu zij deze toestand zelf in het leven hebben geroepen door hun beslissing tot aankoop van het domein en het opnemen van bestuursverantwoordelijkheid op een ogenblik dat zij zich perfect konden vergewissen van de diverse aspecten van de problematiek ;

Overwegende dat beklaagden zich niet kunnen beroepen op enige dwaling omdat hun architect zou hebben voorgehouden dat voormelde bouwwerken zonder vergunning uitgevoerd mochten worden ;

Overwegende dat, vooraleer de vennootschap, die beklaagden vertegenwoordigden eigenaar werd, alle werken aan het domein gebeurden in nauw overleg met het Bestuur voor Monumenten en Landschappen en het volstrekt uitgesloten is dat beklaagden, gelet op hun beslissingsmacht, die inhield dat zij met de problematiek van de aanleg van het golfterrein vertrouwd waren, zulks niet zouden hebben geweten ;

Overwegende dat, tijdens de uitvoering der werken, door het Bestuur voor Monumenten en landschappen een gemotiveerd bevel tot stopzetting werd opgelegd, wat een overduidelijk teken was van de mogelijke wederrechtelijkheid der werken ;

Overwegende dat daarenboven welkdanig advies beklagden onmogelijk in de waan kon brengen dat dergelijke werken, die, hoewel stedenbouwkundig niet vergunningsplichtig, ingaan tegen de uitdrukkelijke tekst van het klasseringsbesluit, zonder enige machtiging aan een geklasseerd monument uitgevoerd mochten worden ;

Dat de schuld van beklagden aan de feiten van de tenlastelegging A.2. bewezen is ;

A.3°

Overwegende dat art. 2 van het K.B. van 6 december 1976 bepaalt dat de eigenaar van een monument verplicht is zorg te dragen voor de instandhouding en het onderhoud van het monument en tevens een opsomming geeft van een aantal onderhouds- en instandhoudingswerken ;

Overwegende dat beklagden ten laste gelegd wordt aan de verplichting tekortgekomen te zijn door het uitvoeren van de werken, vermeld onder de tenlastelegging A.1°, 2° en 4° ;

Overwegende dat niet blijkt dat beklagden tekortkwamen aan hun verplichting tot het uitvoeren van deze of andere onderhouds- of instandhoudingswerken ;

Overwegende dat het uitvoeren van de werkzaamheden, vermeld in de tenlastelegging onder A.1°, 2° en 4° niet gelijkgesteld kan worden met het ingebreke blijven bij de onderhoud- en instandhoudingsplicht ;

Overwegende dat het misdrijf van voormeld art.2 een onthoudingsmisdrijf is, waarvan het materieel element bestaat uit een verzuim ;

Dat het misdrijf derhalve niet kan gevormd worden door het stellen van bepaalde handelingen, zoals in de tenlastelegging omschreven ;

Dat de schuld van beklagden aan de feiten van de tenlastelegging A.3. niet bewezen is ;

A.4°

Overwegende dat door de stukken van het dossier en het onderzoek ter zitting niet is bewezen dat beklaagden opdracht gaven tot het zandstralen van zuilen van de gaanderij ;

Dat de schuld van beklaagden aan de feiten van deze tenlastelegging niet bewezen is ;

Met betrekking tot de tenlastelegging B. :

Overwegende dat de feiten onder deze tenlastelegging, zoals omschreven in het hier bestreden vonnis, thans strafbaar gesteld zijn door de artikelen 42, 43, 44, 66, 68, 69, 70 en 72 van het Decreet van 22 oktober 1996 tot coördinatie van de Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (Belgisch Staatsblad van 15 maart 1997), de feiten der tenlastelegging zelf niet gewijzigd zijnde door deze nadere precisering ;

B.1. a. t.e.m. e. :

Overwegende dat de eerste rechters terecht hebben geoordeeld dat de schuld van beklaagden aan de feiten van deze tenlastelegging niet bewezen is en het hof de redengeving van de eerste rechters dienaangaande overneemt ;

B.1.f. :

Overwegende dat deze tenlastelegging betrekking heeft op het plaatsen van een afsluiting bestaande uit metalen palen van 6 meter hoogte en met vangnetten ;

Overwegende dat uit de stukken van het dossier blijkt dat de bevoegde overheid op 21 december 1989 vaststelde dat een afsluiting, bestaande uit metalen palen van 6 meter hoogte met vangnetten werd opgericht ;

Overwegende dat deze constructie een vergunningsplichtig bouwwerk was ;

Dat de vergunning hiervoor slechts nadien werd verleend ;

Overwegende dat, gelet op de functie en de beslissingsmacht van de beide beklaagden, zoals deze eveneens blijkt uit hun eigen verklaringen, de aanleg en instandhouding van deze afsluiting enkel kon geschieden mits hun toestemming ;

Dat beklaagden derhalve deelnamen aan de uitvoering en de instandhouding ervan ;

Dat hun schuld aan de feiten van deze tenlastelegging bewezen is ;

B.2. :

Overwegende dat deze tenlastelegging de aanleg en instandhouding van een vijver op het golfterrein tot voorwerp heeft ;

Overwegende dat de eerste rechters terecht op basis van de stukken uit onderfarde V, 31-32 de bewering van beklaagden dat deze zou zijn aangelegd door de vorige eigenaar en vergund weerleggen ;

Dat bewezen is dat beklaagden deze vijver lieten aanleggen en instandhiielden zonder voorafgaande en uitdrukkelijke vergunning ;

B.3. :

Overwegende dat de eerste rechters terecht, om de redengeving die alhier als herhaald beschouwd moet worden, de schuld van beklaagden aan de feiten van deze tenlastelegging niet bewezen verklaarden ;

B.4. :

B.4.i. :

Overwegende dat niet bewezen wordt dat de werken, vermeld onder B.4.i., vergunningsplichtige bouwwerken waren ;

B.4.j. :

Overwegende dat het _____ gelegen is in een gebied, dat op het Gewestplan als bosgebied wordt gekwalificeerd ;

Dat het feit dat het gebouw reeds bestond op het ogenblik dat het gewestplan tot stand kwam hieraan niets afdoet ;

Overwegende dat door beklaagden niet wordt betwist dat de werken, die zij lieten uitvoeren aan _____ tot doel hadden het gebouw als hotel-restaurant te gebruiken, noch wordt betwist dat deze bestemming ook daadwerkelijk aan het gebouw verleend werd ;

Overwegende dat voorheen het gebouw enkel als privé-woonst werd gebruikt zonder enige commerciële uitbating ;

Dat het gebruik als hotel-restaurant derhalve een wijziging van de hoofdfunctie van het gebouw inhoudt, ook al zou in de loop van de geschiedenis het kasteel nog als gastenverblijf van de eigenaars hebben gediend ;

Overwegende dat, ingevolge het Besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 1984 houdende het vergunningsplichtig maken van sommige gebruikswijzigingen voor deze gebruikswijziging voorafgaandelijk een vergunning diende bekomen te worden krachtens art. 44, par. 1, punt 7 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw;

Overwegende dat vaststaat dat beklaagden, die als bestuurders van _____ de beslissing tot deze gebruikswijziging namen en uitvoerden, deze vergunning niet voorafgaandelijk hebben gevraagd, noch bekomen ;

Overwegende dat deze vergunningsplicht geenszins ongedaan wordt gemaakt door al dan niet in de Belgische wetgeving goedgekeurde internationale

verdragen, die de aanpassing en het gebruik voor nieuwe doeleinden van oude gebouwen en ander erfgoed opleggen ;

Dat de schuld van beklaagden aan de feiten van deze tenlastelegging bewezen is ;

Met betrekking tot de tenlastelegging C. :

Overwegende dat uit de stukken Onderfarde IV, 3, 8 , 11, Algemeen dossier, 157, 186, Onderfarde I, 100-110, Onderfarde 1, 60-67 blijkt dat beklaagden de in de tenlastelegging aangegeven bouwwerken lieten uitvoeren zonder dat zij voorafgaandelijk reeds over een vergunning hiertoe beschikten ;

Dat voor de werken, vermeld onder C.1. en C.2. weliswaar achteraf een vergunning werd bekomen, doch zulks niets afdoet aan het bestaan van het misdrijf ;

Overwegende dat het ophogen van twee percelen over een lengte van 20 meter over de ganse breedte van de percelen met een hoogte van 1 meter het uitzicht van het terrein wel degelijk aanmerkelijk heeft gewijzigd en een inbreuk uitmaakt op het verbod van art. 2.12 van het rangschikkingsbesluit ;

Overwegende dat hierboven reeds werd aangetoond dat wel degelijk bewezen wordt dat beklaagden een vijver lieten aanleggen ;

Overwegende dat uit de vaststellingen van de bevoegde overheid (onderfarde I, stukken 42-43 ; 65-67) blijkt dat de door beklaagden uitgevoerde aanhoring de leefbaarheid van 5 historisch uiterst waardevolle hoogstammige taxusbomen ernstig in het gedrang hebben gebracht ; dat het tegenovergestelde niet kan worden afgeleid uit de omstandigheid dat een brief van het Bestuur van Monumenten en Landschappen niet uitdrukkelijk vermeldt dat de aanhoring de leefbaarheid van deze bomen in het gedrang bracht ;

Overwegende dat de schuld van beklaagden aan de feiten van de tenlasteleggingen :

A.2°. , B.1.f. , B.2. , B.4.j. , C.1. t.e.m. 4. bewezen is en deze feiten zich vermengen als zijnde gepleegd met eenzelfde opzet ;

Overwegende dat de schuld van beklaagden aan de feiten van de tenlasteleggingen

A.1°. , A.3°. , A.4°. , B.1.a. t.e.m. e. , B.3. en B.4.i. niet bewezen is ;

Overwegend dat er geen aanleiding toe bestaat bijkomend onderzoek te laten uitvoeren, plaatsbezoek of getuigenverhoren te bevelen, nu de feiten blijken uit de stukken van het dossier; dat het dossier eveneens toelaat een oordeel te vormen over de omstandigheden, waarin de feiten hebben plaats gevonden, hun gevolgen en de eventueel noodzakelijke herstelmaatregelen;

Overwegende dat beklaagden op zeer grove wijze de voorschriften met betrekking tot monumenten en landschappen hebben miskend en blijk hebben gegeven van een volkomen misprijzen voor de reglementering terzake ;

Overwegende dat uit alle terzake bijgebrachte stukken blijkt dat het een historisch en cultureel uiterst belangrijk en zeldzaam erfgoed is ;

Overwegende dat het niet aan het hof toekomt de door beklaagden aan uitgevoerde werken te beoordelen naar hun historische, esthetische of maatschappelijk waarde, noch om zich uit te spreken over de door beklaagden aangerichte, al dan niet onherstelbare, schade ;

Overwegende dat wel vaststaat dat het tolereren van een dergelijk gedrag het historisch erfgoed van onze samenleving ernstig in het gedrang zou brengen en de gemeenschap zou beroven van één van haar belangrijkste waarden, zijnde haar geschiedenis ;

- het opvullen van de vijver met goede grond tot op het niveau van het maaiveld zoals dit nog voorkomt in het deel tussen de vijver en ;
- het verwijderen van de ophoging en het verplaatsen van de overdekking van de afslagruimten tot buiten de kronen van de taxusbomen ;
- het herplaatsen van de restanten van de oude toegangspoort ;

Overwegende dat het opvullen van de vijver bevolen dient te worden als herstel van de illegaal uitgevoerde werken van de tenlastelegging C.3.b. ;

Dat eveneens het verwijderen van de ophoging bevolen dient te worden als herstel van de werken van de tenlastelegging C.3.a. ;

Overwegende dat het verplaatsen van de overdekking van de afslagruimten niet bevolen kan worden, nu beklaagden voor de feiten van de tenlastelegging B.1.c. werden vrijgesproken ;

Overwegende dat het herplaatsen van de restanten van de oude toegangspoort niet bevolen kan worden bij gebreke aan specifieke tenlastelegging terzake ;

Overwegende dat het Bestuur voor Monumenten en Landschappen tevens het herstel vordert door :

- verwijderen van de lastlift vanuit de kelder naar de kapel ;
- herstel van de muur, die tussen twee vertrekken op het gelijkvloers ten dele werd uitgebroken ;
- verwijderen van de verhoging van de vloeren op de verdieping ;
- verwijderen van alle bijkomend geplaatste onderverdelingen van de kamers op de verdiepingen ;

Overwegende dat deze vordering strekt tot het herstel van de plaats in de vorige toestand ;

Overwegende dat deze vordering geenszins onredelijk is ;

Overwegende dat de vorderingen tot herstel van de bevoegde administraties voldoende geconcretiseerd zijn ;

Dat deze vorderingen de technische uitvoeringswijze van de werken tot herstel niet dienen aan te geven en het Bestuur voor Monumenten en Landschappen bij de uitvoering van de veroordeling betrokken kan worden teneinde dienaangaande standpunt in te nemen ;

Overwegende dat dit herstel mogelijk is zonder de door de onwettig uitgevoerde werken aangerichte schade te vergroten ;

Dat het niet aan het Bestuur voor Monumenten en Landschappen toekwam om, hangende de procedure, beklaagden van advies te dienen over de vraag op welke wijze zij tot herstel dienden over te gaan; dat de gedetailleerde en gemotiveerde herstellvordering d.d. 2 september 1994 zich trouwens in het strafdossier bevond ;

Dat beklaagden solidair tot het herstel veroordeeld dienen te worden, nu zij schuldig verklaard werden aan de feiten van de betreffende tenlasteleggingen, ook al zouden zij thans geen zeggenschap meer hebben over het onroerend goed waarop de wederrechtelijke werken werden uitgevoerd ;

Overwegende dat gedaagde gedagvaard werd om zich met beklaagden burgerlijk verantwoordelijk te horen verklaren tot de kosten hoofdens de tenlasteleggingen ingevolge de art. 162 en 194 Wb. Sv. ;

Overwegende dat ter terechtzitting van 6 oktober 1999 het openbaar ministerie tevens het herstel ten opzichte van de burgerrechtelijk aansprakelijke partij heeft gevorderd ;

Overwegende dat geen enkele wetsbepaling de strafrechter de bevoegdheid verleent om de burgerlijk aansprakelijke partij te verplichten tot het herstel, terwijl de bewoordingen van art. 68 van het gecoördineerd stedenbouwdecreet d.d. 22 oktober 1996 en art. 38 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten uitdrukkelijk vermelden dat het herstel wordt opgelegd aan de veroordeelde, waarmede de burgerrechtelijk

- 2, 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935,
- 21 tot 26 van de wet van 17 april 1878 gewijzigd door de wet van 30 mei 1961, door artikel 25 van de wet van 24 december 1993 en door de wet van 11 december 1998,
- 1, 3, 7, 38, 40, 65 en 66 van het Strafwetboek,
- 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 1984,
- 42, 43, 44, 66, 68, 69, 70 en 72 van het Decreet van 22 oktober 1996 tot coördinatie van de Wet van 29 maart 1962,
- 3, 4 en 20 van de wet van 17 april 1878,
- 1384 van het Burgerlijk Wetboek,
- 1385bis van het Gerechtelijk Wetboek,
- 1 van de wet van 5 maart 1952 gewijzigd door artikel 1 van de wet van 24 december 1993,
- 28 en 29 van de wet van 1 augustus 1985 gewijzigd door artikel 3 van de wet van 24 december 1993,
- 58 van het K.B. van 18 december 1986,
- 91 van het K.B. van 28 december 1950 gewijzigd door artikel 1 van het K.B. van 23 december 1993,
- 66, 162, 190, 191, 194, 210, 211, 212 van het Wetboek van Strafvordering,

Ontvangt de hogere beroepen ;

Erop rechtdoende :

Op strafgebied ;

Stuit de verjaring van de strafvordering zoals voormeld ;

1. met betrekking tot beklaagde

Verklaart de strafvordering vervallen opzichtsens deze beklaagde gelet op diens overlijden ;

Legt de kosten van de strafvordering wat deze beklaagde betreft in beide aanleggen ten laste van de Staat ;

2. met betrekking tot beklaagden
en

Verklaart beklaagden niet schuldig aan de hen tenlastegelegde feiten A.1°, A.3°, A.4°, B.1.a t.e.m. e, B.3 en B.4.i en spreekt hen er dienvolgens voor vrij ;

Verklaart beklaagden schuldig aan de hen tenlastegelegde feiten A.2°, B.1.f, B.2, B.4.j, C.1 t.e.m. 4 en veroordeelt hen hoofdens voormelde vermengde feiten ieder tot een geldboete van **VIJFDUIZEND FRANK** (5.000,- frank), door verhoging met 1.490 opdecimen gebracht op telkens **ZEVENHONDERDVIJFTIGDUIZEND FRANK** (750.000,- frank), of een vervangende gevangenisstraf van telkens drie maanden ;

Stelt vast dat de feiten gepleegd werden zowel voor als na 1 januari 1994 ;

Verplicht beide beklaagden tot betaling van een bijdrage van telkens **tien frank**, door verhoging met 1.990 opdecimen gebracht op telkens tweeduizend frank en legt beide beklaagden tevens een vergoeding op van **duizend frank** ;

Beveelt dat de plaatsen in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden door de beklaagden solidair en dit
binnen een termijn van **ZES MAANDEN** na het in kracht van gewijsde gaan van onderhavig arrest onder verbeuring van een dwangsom van 10.000,- fr. per dag vertraging door :

- het opvullen van de vijver met goede grond tot op het niveau van het maaiveld, zoals dit nog voorkomt in het deel tussen de vijver en de ;
- het verwijderen van de ophoging, vermeld in de tenlasteleggingen C.3.a. ;
- het verwijderen van de lastlift vanuit de kelder naar de kapel ;
- herstel van de muur, die tussen de twee vertrekken op het gelijkvloers ten dele werd uitgebroken ;
- verwijdering van de verhoging van de vloeren op de verdieping ;

- verwijderen van alle bijkomend geplaatste onderverdelingen van de kamers op de verdiepingen ;

en dat de gemachtigde ambtenaar, in geval huidig arrest niet wordt ten uitvoer gelegd, van ambtswege in de uitvoering ervan kan voorzien ;

Machtigt de gemachtigde ambtenaar de van de herstelling van de plaats afkomende materialen en voorwerpen te verkopen, te vervoeren, op te slaan en te vernietigen op een door haar gekozen plaats ;

Zegt voor recht dat de veroordeelden
solidair gehouden zijn
alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, begroot en invorderbaar verklaard door de beslagrechter ;

Bevestigt het bestreden vonnis in hoofde van beide beklaagden wat de kosten betreft ;

Veroordeelt beide beklaagden tevens in de kosten van de strafvordering in hoger beroep begroot op:

- 1.789,- frank in hoofde van beklaagde

- 1.694,- frank in hoofde van beklaagde

;

Stelt vast dat al de kosten in beide aanleggen ondeelbaar veroorzaakt zijn door de thans nog aangehouden misdrijven ;

Verklaart de burgerrechtelijk aansprakelijke partij
burgerlijk
aansprakelijk voor de veroordelingen tot deze voormelde kosten hoofdens de thans nog weerhouden tenlasteleggingen ingevolge de artikelen 162 en 194 van het wetboek van Strafvordering die zullen uitgesproken worden ten laste van de eerste en derde beklaagde, zijn bestuurders, beheerders, organen, aangestelden of lasthebbers die de thans nog weerhouden misdrijven begaan hebben in de uitoefening van het ambt waarmee zij belast waren ;

Op burgerrechtelijk gebied :

Rechtsdoende op de vordering van de burgerlijke partij :

Verklaart deze vordering onontvankelijk, wijst de burgerlijke partij ervan af en veroordeelt haar tot betaling van de kosten ervan in beide aanleggen, deze voorgeschieden door de openbare partij begroot op 324,- frank ;

De Nederlandse taal werd uitsluitend gebruikt ;

Aldus gedaan en uitgesproken in openbare
terechtzing van de negende kamer van het HOF
VAN BEROEP te ANTWERPEN op :
TWEE FEBRUARI TWEEDUIZEND,

waar aanwezig waren.

Voorzitter,
Raadsheer,
Raadsheer,
Substituut-Procureur-generaal,
Griffier.